

vasemmisto

Kuntavaalit 2025

Vammaiset Kunnissa

Vinkit kuntavaaleihin 2025

Esteettömyys, saavutettavuus ja osallisuus

Nämä liittyvät palveluihin, välineisiin, tiedon ymmärrettävyyteen ja mahdollisuuteen osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. **Esteettömyys** liittyy näkemiseen, kuulemiseen, liikkumiseen ja ymmärtämiseen. **Saavutettavuus** on tiedonsaannin esteettömyyttä (esim. selkokieliset tiedotteet ja verkkosivut).

Yleisiä kunnissa huomioitavia asioita

- **Kunnan lähi- ja etäpalveluiden** tulee olla esteettömiä ja saavutettavia kaikille (esim. teiden kunnossapito, julkiset palvelut, kirjastot, koulut).
- **Joukkoliikenteen** sujuvuus ja saavutettavuus
- **Kulkuväylien** ylläpito ja käytettävyys (esim. madalletut rotvallit)
- **Verkkosivujen** saavutettavuus (esim. selkokielisyys, kontrasti)
- **Kunnan omistamien tilojen** tulee olla esteettömiä. Kunnan tapahtumat (myös kulttuuri- ja liikuntatapahtumat) tulee järjestää vain esteettömissä tiloissa.

Osallisuus

Kunnan pitää turvata, kaikille mahdollisuus osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja oman elämän päätöksentekoon.

Lisää esteettömyydestä: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys> .

Soveltava liikunta ja harrastusmahdollisuudet

- Vammaiset saadaan **liikuntaryhmiin ja harrastusryhmiin mukaan**, erityistarpeet huomioiden
- **Soveltavan liikunnan** mahdollisuudet oltava vammaisille kuntalaisille (esim. erityislapsille jotka eivät pärjää isoissa ryhmissä).
- **Liikuntaresepti** mahdolliseksi vammaisille, neuvomaan ja opastamaan liikuntamahdollisuuksista.
- **Kunnan liikunta- ja kulttuuritoiminta** tulee järjestää vain esteettömissä paikoissa.

Lisätietoja soveltavasta liikunnasta: <https://verneri.net/yleis/liikunta> .

Työ ja TE-palvelut

- **Vammaiset ja yhteisö hyötyvät vammaisten työllistämisestä.** Tarvittaessa tulee olla mahdollisuus esim. osa-aikatyöhön. (esim. työllistämistyö, osa-aikatyö). Vammaisten tulee saada työstä työehtosopimuksen mukainen palkka ja korvaus, mutta näin ei monesti käy.
- **Kehitysvammaisten tukityöstä saatava kunnollinen korvaus**, joka kattaa päivän kulut ja sen jälkeen jää vielä rahaa.
- **Työllisyyspalvelujen** tulee palvella myös osatyökykyisiä sekä löytää asiakkaalle hänen voimavarojensa mukaista työtä.

Lisätietoja täältä:

<https://www.invalidiliitto.fi/vammaisuus/tyo-opiskelu-ja-yrittajyys/tyollistyminen>

<https://www.kehitysvammaliitto.fi/kehitysvammaisuus/tyo/>

Koulutus ja varhaiskasvatus

- **Vammaisten erityistarpeet** koulutuksessa on turvattava ja siihen on annettava resursseja.
- Kunnissa tulee olla **tarvittava määrä erityisopetusta/pienryhmäopetusta**.
- **Avustajat** ovat elintärkeitä erityistukea tarvitseville varhaiskasvatuksessa, koulussa ja vapaa-ajalla.
- **Erytyiskielet** (esim. viittomakielet) on huomioitava kasvatuksessa.
- **Erytyislasten tarpeet** tulee huomioida **koulukuljetuksissa**

Vaikuttamistoimielimet

- **Vammaisneuvostot ja vanhusneuvosto** ovat kuntien lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä. Ne ovat yksi keino vahvistaa kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia kunnan toiminnassa.
- Vammaiset tarvitsevat sitä, että **kunta turvaa vaikuttamistoimielimien ja järjestöjen toimimahdollisuudet** ja budjetoi niille tarvittavat määrärahat.
- Kunnan päätöksentekuelinten ja viranhaltijoiden **sekä tulee että kannattaa kuulla vammaisneuvostoja ja vammaisjärjestöjä** näitä koskevissa asioissa (esim. esteettömyys, saavutettavuus, rakentaminen, joukkoliikenne).

**HUOLETONTA ARKEA
KAIKILLE,
EI HARVOILLE**

Vasemmistoliiton vammaispoliittinen työryhmä